

Naka K. Nikšić¹

Aleksandra L. Čekić Stošić

University of Belgrade, Faculty of Education, Belgrade, Serbia

**Original
research paper**

Paper received: Sep 1 2023
Paper accepted: Oct 23 2023
Article Published: Dec 28 2023

Folk Songs from Ethnomusicological Material in the Function of Applying the Vasiljević Method - Methodological Aspect of the Selection of Supplementary Music Material for Younger School Age

Extended summary

In accordance with the nationally oriented and scientifically based methodological direction for developing music literacy in Serbia – the combined-functional or Vasiljević method, as it is known today in academic circles – model songs and songs for special occasions are the starting point in the process of developing music literacy in pupils of the lower grades of primary school. Model songs were created by Miodrag A. Vasiljević (1903–1963) by using folk or composing new songs in the “folk spirit” in order to encourage the unified vocal and rhythmic maturation of the child during its introduction to music literacy. Zorislava M. Vasiljević (1932–2009), the first methodologist of teaching music pedagogy in our country, building on the starting points of Miodrag A. Vasiljević (fixing the tonal functions of basic tones through model songs and the use of folk melodies in music education), offered in accordance with the didactic-methodological principles of modern music teaching a methodological concept that enables every child to become musically literate and begin vocal development in his/her musical mother tongue and thereby she opened a new chapter in the history of Serbian music pedagogy. However, the Vasiljević method, although it proved itself in teaching solfeggio in some schools of primary music education, has not yet reached its full effect in teaching music in primary general education schools in Serbia. One of the reasons is that teaching music in these schools relies heavily on textbooks in which the authors usually deviate from its starting points by choosing content and methodological solutions. In order to look at the quality

¹ naka.niksic@ufbg.ac.rs

Copyright © 2023 by the authors, licensee Teacher Education Faculty University of Belgrade, SERBIA.

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original paper is accurately cited.

and role of songs for developing music literacy using Vasiljević method, where their functionality is also viewed from the perspective of supporting vocal abilities, we analysed the contents of the textbooks of eight publishing houses (Zavod za udžbenike, Kreativni centar, Klett, Novi logos, Vulkan, Bigz, Freska, and Eduka). The results indicate that the textbooks mostly contain the models recommended in the curriculum, but that the models are often composed, with a varied success, by the textbook authors themselves with a didactic purpose. The results also showed that, given the manner of composing the structure and content, and the underdeveloped graphic representations of songs in the textbooks, it is difficult, sometimes impossible, to determine the methodological function of the songs. Moreover, many textbook authors do not follow the methodological guidelines for voice development. Given the different applications of the Vasiljević method, in methodological guidelines, and in accordance with the outcomes of contemporary teaching where primacy is given to children's natural music maturation, we investigated the ethno-musicological material from different parts of Serbia. The songs in ethno-musicological collections are notated using the Finnish method and abound in melismas. In order for them to take on the role of model songs and songs for special occasions, they need to be adapted to the needs of teaching and pupils' vocal abilities by using the procedures of transposition, elimination of melisma, and text modification that we presented and explained in the paper. Then we provided the examples of songs from Novi Pazar, Leskovac, and Kosovo-Metohija regions that we singled out as a proposed additional content in the existing corpus of musical material in the syllabuses for the unified work on setting the sound of melodic-rhythmic issues of music literacy and vocal development. For setting the basic pitches, we selected five model songs and eleven songs for special occasions with initials from DO to SOL, of different melody ranges (d1-f1, c1-f1, c1-g1, c1-a1, c1-c2), four songs for special occasions for setting duration ratios of 2/4, 3/4 and 4/4, and rhythmic figures of a quarter note with a dot and one-eighth note, two songs for special occasions for working on interpretation and one song for special occasions for working on intonationally pure singing. The aim of the research is to improve the lessons of music literacy in primary schools in Serbia using the Vasiljević method and to point out the importance of folk songs as basic and initial music material, both for the music literacy of children and for vocal development. The implications of the research refer to raising the professional competence of primary school teachers in the selection of music material (textbooks, reference books, collections of songs, and other didactic printed or electronic materials) for teaching music literacy and in the design of operational plans written by primary school teachers based on the methodological foundation of the selected textbook. Broader implications refer to the adaptation of the ethnomusicological material from all parts of Serbia to inspire future adaptations of the music curricular content. Similarly, this paper should contribute to the improved work in schools and teacher education faculties in Serbia in terms of using the Vasiljević method appropriately. Last, but not the least, it should present to our region the methodological advantages of this method in building elementary music literacy.

Keywords: music literacy, vocal development, model songs, songs for special occasions, adaptation of songs from ethnomusicological record

References

- Arhiv Etnografskog muzeja u Ljubljani, OSNP 610, OSNP 2730.
- Antović, M. (2004). *Muzika i jezik u ljudskom umu*. Niš: NKC.
- Branković, A. (2020). Metodčki pristup radu na višeglasnom pevanju u početnom muzičkom opismenjavanju dr Zorislave M. Vasiljević sa aspekta upotrebe srpskih narodnih pesama. U: Drobni, I. (ur.). *Zorislava M. Vasiljević, život i delo* (113–132). Beograd: Univerzitet umetnosti.
- Despić, D. (1986). *Melodika*. Beograd: Univerzitet umetnosti.
- Drobni, I. (2005). *Koaptacija smerova postavki elementarne muzičke pismenosti u muzičkom obrazovanju, od specifičnih stručnih problema do pragmatičnih rešenja* (doktorska disertacija). Bijeljina: Pedagoški fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu.
- Drobni, I. (2008). *Metodčke osnove vokalno-instrumentalne nastave*. Beograd: ZUNS.
- Drobni, I. (2014). Muzička pismenost. U: Pijanović, P. (ur.). *Leksikon obrazovnih termina* (451–452). Beograd: Učiteljski fakultet.
- Drobni, I. i Miletić, A. (2016). Učiteljski tečaj Miodraga Vasiljevića (1940–41). *Inovacije u nastavi*. 29 (2), 98–106.
- Garsija, M. (2002). *Garsijina škola I deo. Kompletna rasprava o pevačkom umeću*. Beograd: Studio lirika.
- Golemović, D. (1997). *Etnomuzikološki ogledi*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- Ivić, I. (1985). Iskustva iz dosadašnjih istraživanja tradicionalnih dečijih igara. *Predškolsko dete*. 1, 259–266.
- Ivić, I. Pešikan, A. i Antić, S. (2008). *Vodič za dobar udžbenik – opšti standardi kvaliteta udžbenika*. Novi Sad: Platoneum.
- Jović-Miletić, A. (2008). *Tonske osnove srpskog muzičkog nasleđa*. Knjaževac: Nota.
- Jović-Miletić, A. (2011). *Početno muzičko opismenjavanje na srpskom muzičkom jeziku*. Beograd: Dijamant print.
- Karan, G. i Jovanović, D. (2014). *Antologija srpske muzike za ženski i dečji hor kompozitora druge polovine XIX veka i prve polovine XX veka*. Beograd: Klett.
- Milanković, V. i sar. (2003). *Kolibri*. Beograd: Radio Beograd: BEMUS (Beograd: Zagorac).
- Miletić, A. i Stošić, A. (2016). Pesa kao višenamensko nastavno sredstvo u razvoju muzičkih sposobnosti pri uvođenju učenika u elementarno muzičko obrazovanje. U: Ristić, M. i Vujović, A. (ur.). *Didaktičko-metodčki pristup i strategije – podrška učenju i razvoju dece* (169–183). Beograd: Učiteljski fakultet.
- Miletić, A. (2018). *Od narodnih tonalnih osnova do dur-mol sistema u nastavi muzičke pismenosti*. Beograd: Učiteljski fakultet.
- Miletić, A. (2020). O metodi nastave muzičke pismenosti, imenu i prezimenu. U: Drobni, I. (ur.). *Zorislava M. Vasiljević, život i delo* (21–37). Beograd: Univerzitet umetnosti.
- Milutinović, Z. (1997). *Klinički atlas poremećaja glasa. Teorija i praksa*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

-
- Nedvedev, A. (1879). *Slavček - Zbirka školskih pesmi*. Ljubljana: V lastni zalogi – Natisnil R. Milie.
 - Nikšić, N. (2016). *Metodička funkcija pesama novopazarskog kraja u nastavi elementarne muzičke pismenosti mlađih razreda osnovne škole* (doktorska disertacija). Beograd: Učiteljski fakultet.
 - Nikšić, N. (2022a). Metodička primenljivost narodnih pesama novopazarskog kraja u postavci elementarne muzičke pismenosti. *Inovacije u nastavi*. 2, 102–116. <https://doi.org/10.5937/inovacije2202102N>.
 - Nikšić, N. (2022b). *Muzičko opismenjavanje na muzičkom maternjem jeziku novopazarskog kraja*. Beograd: Učiteljski fakultet.
 - Nikšić, N. (2022c). Tradicionalni muzički instrument džumbuš – novopazarski bendžo i primjena u nastavi muzičke kulture. U: Grujić, G. i Pavlović, S. (ur.). *Tradicija kao inspiracija* (114–132). Banja Luka: Akademija umjetnosti.
 - Nikšić, N. (2023). Aerofoni narodni instrument svirala od pirinča: mogućnosti primjene u nastavi muzičke kulture. *Muzika*. 27 (1), 47–70.
 - Popović, M. (2002). *Značaj pevanja i poznavanja vokalne tehnike u realizaciji nastave solfeđa*. Beograd: Fakultet muzičke umetnosti.
 - *Pravilnik o programu nastave i učenja za prvi razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja* (2012). Prosvetni glasnik RS, br. 10.
 - *Pravilnik o programu nastave i učenja za drugi razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja* (2018). Prosvetni glasnik RS, br. 16.
 - *Pravilnik o programu nastave i učenja za treći razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja* (2019). Prosvetni glasnik RS, br. 5.
 - *Pravilnik o programu nastave i učenja za četvrti razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja* (2019), br. 11.
 - Radoš, K. (2010). *Psihologija muzike*. Beograd: ZUNS.
 - Simić, U. (2020). Metodička funkcionalnost kompozitorskog opusa Zorislave M. Vasiljević za mlađe razrede osnovne škole. U: Drobni, I. (ur.). *Zorislava M. Vasiljević, život i delo* (243–280). Beograd: Univerzitet umetnosti, Fakultet muzičke umetnosti.
 - *Solčence zahaja. Nezvanični isečak*. Posećeno 23. 8. 2023. na: <https://www.youtube.com/watch?v=7tGVGAhLG-c>.
 - Stojanović, G. (1996). *Nastava muzičke kulture od 1. do 4. razreda osnovne škole. Priručnik za učitelje i studente učiteljskog fakulteta*. Beograd: ZUNS.
 - Stojanović, G. (2001). *Komparativna metodologija nastave muzičke pismenosti i početnog čitanja i pisanja* (doktorska disertacija). Beograd: Fakultet muzičke umetnosti.
 - Stojanović, G. (2014). Nastava muzičke pismenosti. U: Pijanović, P. (ur.). *Leksikon obrazovnih termina* (478–479). Učiteljski fakultet: Beograd.
 - Stojanović, G. (2020). Implikacija pedagoških ideja Zorislave M. Vasiljević u nastavnom programu za predmet muzička kultura (oblast muzička pismenost) za mlađe razrede osnovnog

-
- obrazovanja i vaspitanja. U: Drobni, I. (ur.). *Zorislava M. Vasiljević, život i delo* (301–312). Beograd: Univerzitet umetnosti.
- Stošić, A. (2007). *Polifunkcionalnost pesme u nastavi muzičke kulture na mlađem školskom uzrastu* (magistarski rad). Užice: Učiteljski fakultet.
 - Stošić, A. (2008). Postignuća u nastavi muzičke kulture. U: *Inovacije u osnovnoškolskom obrazovanju – od postojećeg ka mogućem* (348–360). Beograd: Učiteljski fakultet.
 - Stošić, A. (2012). Udžbenik muzičke kulture – oslonac u radu učenika i nastavnika. *Inovacije u nastavi*. 21 (4), 22–30.
 - Stošić, A. (2015). *Funkcionalnost udžbeničkog kompleta u razvoju vokalnih sposobnosti učenika mlađih razreda osnovne škole* (doktorska disertacija). Beograd: Učiteljski fakultet.
 - Stošić, A. (2016a). Izbor udžbeničkog kompleta iz muzičke kulture u svetlu vokalnog razvoja. *Teme*. 40, 2, 901–990.
 - Stošić, A. (2016b). Funkcionalnost udžbeničkog kompleta u razvoju vokalnih sposobnosti učenika mlađih razreda osnovne škole. *Inovacije u nastavi*. 29 (1), 60–76. <https://doi.org/10.5937/inovacije1601060S>.
 - Stošić, A. (2017). Kompatibilnost jedinica udžbeničkog kompleta muzičke kulture sa aspekta uloge u vokalnom razvoju. U: Marinković, S., Dodik, S. i Panić Ašanski, D. (ur.). *Tradicija kao inspiracija* (501–519). Banja Luka: Akademija umjetnosti.
 - Stošić, A. (2020). Narodna pesma i igra u udžbenicima muzičke kulture: narodna melodija u funkciji muzičkog razvoja. U: Grujić, G. (ur.). *Tradicija kao inspiracija* (436–457). Banja Luka: Akademija umjetnosti.
 - Stošić, A. (2022). Svrha i delovanje narodne (dečje) pesme i savremenih jezičkih izreka u post-avci prirodne vokalne tehnike učenika osnovne škole. U: Cicović Sarajlić, D. i Ilić, P. (ur.). *Tradicionalno i savremeno u umetnosti i obrazovanju* (74–75). ISKAF: Kosovska Mitrovica.
 - Terzić, E. (1998). *Analiza i vrednovanje udžbenika muzičke kulture u osnovnoj školi u Mađarskoj i Srbiji*. Beograd: Centar za usavršavanje rukovodilaca u obrazovanju.
 - Vasiljević, M. (1941). *Đačko pevanje* (rukopis). Beograd: Arhiv M. A. V., svežanj 54/7.
 - Vasiljević, M. (1961). *Jednoglasi solfedo*. Beograd: Prosveta.
 - Vasiljević, M. A. (1953). *Narodne melodije iz Sandžaka*. Beograd: SANU.
 - Vasiljević, M. A. (1960). *Narodne melodije leskovačkog kraja*. Beograd: Srpska akademija nauka.
 - Vasiljević, M. A. (1967). *Югославские народные песни из Сандžака*. Moskva: Sovetskiĭ kompozitor (Музыка).
 - Vasiljević, M. A. (2003). *Narodne melodije s Kosova i Metohije*. Beograd: Beogradska knjiga.
 - Vasiljević, Z. (1985). *Teorija ritma*. Beograd: Univerzitet umetnosti.
 - Vasiljević, Z. M. (1988). Ideje Miodraga Vasiljevića o mogućnosti utvrđivanja autohtonosti međumurskog narodnog pevanja. *Međumurje*. 13–14, 185–195.
 - Vasiljević, Z. (1991). *Muzički bukvar*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
-

-
- Vasiljević, Z. (1996). *Srpsko muzičko blago, Cvetnik srpskih narodnih pesama*. Beograd: Prosveta.
 - Vasiljević, Z. (2000a). *Metodika muzičke pismenosti*. Beograd: ZUNS.
 - Vasiljević, Z. (2000b). *Rat za srpsku muzičku pismenost*. Beograd: Prosveta.
 - Vilotijević, M. (2000). *Didaktika. I knjiga*. Beograd: Učiteljski fakultet.
 - Welch, G. F. (2005). Singing as Communication. In: Miell, D., MacDonald, R. and Hargreaves, D. (Eds.). *Musical Communication* (239–259). New York: Oxford University Press.
 - Welch, G. F. (2006). Singing and vocal development. In: McPherson, G. E. (Ed.). *The child as musician* (311–329). Oxford: Oxford University Press. Retrived July 12, 2013. from: <http://imerc.org/papers/wells/oup06.pdf>.
 - Završki, J. (1979). *Rad s dečjim pjevačkim zborom, metodički priručnik za nastavnike glazbenog odgoja i voditelje dječjih pjevačkih zborova*. Zagreb: Školska knjiga.
 - Zmaga, K., Kunaver, D. in Ložar Podlogar, H. (1987). *Pesmi in šege moje dežele*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

The analysed textbook literature

- Bratić, D. (2019). *Muzička kultura. Udžbenik za prvi razred osnovne škole*. Beograd: Bigz.
- Galjević, M. i Jovanović-Lazić, M. (2020). *Muzička kultura. Udžbenik za 4. razred osnovne škole - Raspevano dete 4*. Beograd: Bigz školstvo.
- Grujić, G. i Sokolović Ignjačević, M. (2018). *Maša i Raša - Muzička kultura 1*. Beograd: Klett.
- Grujić, G. i Sokolović Ignjačević, M. (2019). *Muzička kultura. Udžbenik za 2. razred osnovne škole*. Beograd: Klett.
- Grujić, G. i Sokolović Ignjačević, M. (2020). *Muzička kultura. Udžbenik za 3. razred osnovne škole*. Beograd: Klett.
- Grujić, G. i Sokolović Ignjačević, M. (2021). *Muzička kultura. Udžbenik za 4. razred osnovne škole*. Beograd: Klett.
- Đačić, M. (2020). *Muzička kultura 3. Udžbenik za treći razred osnovne škole*. Beograd: Bigz školstvo.
- Đačić, M. (2021). *Muzička kultura. Udžbenik za četvrti razred osnovne škole*. Beograd: Bigz.
- Ilić, G. (2019a). *Čarobni svet muzike. Muzička kultura za prvi razred osnovne škole*. Beograd: Freska.
- Ilić, G. (2019b). *Čarobni svet muzike. Muzička kultura za drugi razred osnovne škole*. Beograd: Freska.
- Ilić, G. (2020a). *Čarobni svet muzike. Muzička kultura za treći razred osnovne škole*. Beograd: Freska.
- Ilić, G. (2020b). *Čarobni svet muzike. Muzička kultura za četvrti razred osnovne škole*. Beograd: Freska.

-
- Ilić, V. (2018). *Muzička kultura 1. Udžbenik za prvi razred osnovne škole*. Beograd: Kreativni centar.
 - Ilić, V. (2019). *Muzička kultura 2. Udžbenik za drugi razred osnovne škole*. Beograd: Kreativni centar.
 - Ilić, V. (2020). *Muzička kultura 3. Udžbenik za treći razred osnovne škole*. Beograd: Kreativni centar.
 - Ilić, V. (2021). *Muzička kultura za četvrti razred osnovne škole*. Beograd: Kreativni centar.
 - Marinković, V. i Hršak, V. (2019). *Muzička kultura. Udžbenik za drugi razred osnovne škole*. Beograd: Bigz.
 - Mihajlović Bokan, D. i Injac, M. (2020a). *Muzička kultura za prvi razred osnovne škole. Udžbenik 1*. Beograd: Novi Logos.
 - Mihajlović Bokan, D. i Injac, M. (2020b). *Muzička kultura za drugi razred osnovne škole. Udžbenik 2*. Beograd: Novi Logos.
 - Mihajlović Bokan, D. i Injac, M. (2020c). *Muzička kultura za treći razred osnovne škole. Udžbenik 3*. Beograd: Novi Logos.
 - Mihajlović Bokan, D. i Injac, M. (2020d). *Muzička kultura za četvrti razred osnovne škole. Udžbenik 4*. Beograd: Novi Logos.
 - Obradović, M. (2023). *Muzička kultura 1. Udžbenik za prvi razred osnovne škole*. Beograd: Vulkan izdavaštvo, Vulkan znanje.
 - Obradović, M. (2022). *Muzička kultura 2. Udžbenik za drugi razred osnovne škole*. Beograd: Vulkan izdavaštvo, Vulkan znanje.
 - Obradović, M. (2020). *Muzička kultura 3. Udžbenik za treći razred osnovne škole*. Beograd: Vulkan izdavaštvo, Vulkan znanje.
 - Obradović, M. (2021). *Muzička kultura za četvrti razred osnovne škole*. Beograd: Vulkan izdavaštvo, Vulkan znanje.
 - Smrekar Stanković, M. i Cvetković M. (2019). *U svetu melodija i stihova. Muzička kultura. Udžbenik za četvrti razred osnovne škole*. Beograd: Eduka.
 - Smrekar Stanković, M. i Cvetković, S. (2019). *Muzička vrteška. Udžbenik za drugi razred osnovne škole*. Beograd: Eduka.
 - Smrekar Stanković, M. i Cvetković, S. (2020a). *Muzička slikovnica. Udžbenik za prvi razred osnovne škole*. Beograd: Eduka.
 - Smrekar Stanković, M. i Cvetković S. (2020b). *Muzička slagalica. Udžbenik za treći razred osnovne škole*. Beograd: Eduka.
 - Stojanović, G. (2018). *Muzička kultura za prvi razred osnovne škole*. Beograd: Zavod za udžbenike.
 - Stojanović, G. (2019a). *Muzička kultura za drugi razred osnovne škole*. Beograd: Zavod za udžbenike.
 - Stojanović, G. (2019b). *Muzička kultura za četvrti razred osnovne škole*. Beograd: Zavod za udžbenike.
 - Stojanović, G. (2020). *Muzička kultura za treći razred osnovne škole*. Beograd: Zavod za udžbenike.
-